

Sporočilo za javnost

Odziv družbe Holding Slovenske elektrarne na poročanja medijev glede včerajšnje objave Revizijskega poročila Računskega sodišča

(Ljubljana, 11.8.2010.2010) – V medijih so se pojavile novice glede objave Revizijskega poročila Računskega sodišča, ki se nanašajo na plačevanje koncesijskih dajatev in vodnega povračila v zvezi s hidroelektrarnami na spodnji Savi. Ker so nekatera poročanja enostranska, v nadaljevanju podajamo pojasnila.

Za začetek želimo poudariti, da sta bila revidiranca Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) in Holding Slovenske elektrarne (HSE), ugotovitve Revizijskega poročila Računskega sodišča pa se nanašajo na več koncesionarjev in drugih zavezancev za dajatve v zvezi z izkoriščanjem energetskega potenciala spodnje Save. V nadaljevanju se omejujemo na del, ki se nanaša na HSE. Poudarjamo tudi, da se ugotovitve nanašajo na leto 2006, ko se je projekt izvajal v okviru Skupnega podviga Dravskih elektrarn Maribor (DEM), Soških elektrarn Nova Gorica (SENG), Savskih elektrarn Ljubljana (SEL), Termoelektrarne Brestanica (TEB) in Holdinga Slovenske elektrarne (HSE).

Računsko sodišče v svojem poročilu ugotavlja, da HSE v času funkcionalnih in zagonskih preizkusov HE Boštanj (1.1.2006 do 5.6.2006) ni plačeval koncesnine za proizvedeno električno energijo. Omenjeno obdobje se po Zakonu o graditvi objektov (ZGO) ne šteje za obdobje poskusnega obratovanja. Računsko sodišče namreč ne razlikuje med proizvedeno električno energijo, ki je posledica funkcionalnih in zagonskih preizkusov in planirano (po voznihih redih) proizvedeno električno energijo.

Vsaka izdelana tehnična oprema, ki pride na trg, zahteva množico testiranj, ki se za večino opreme izvajajo v tovarnah ali preizkuševališčih. Hidroelektrarna je sklop tehničnih naprav, ki jih žal ni mogoče popolnoma sestaviti v tovarni, tam izvesti vse funkcionalne ter zagonske preizkuse, nato pa jo umestiti v prostor oziroma jo priključiti na električno omrežje kot npr. štedilnik. Funkcionalni in zagonski preizkusi potekajo fazno postopoma več mesecev, saj je potrebno vsak segment elektrarne, od varnostnih, nadzornih, do proizvodnih sklopov, temeljito

preizkusiti, preden lahko zagotovimo, da je elektrarna varna in zanesljiva. Del teh testiranj so tudi testiranja turbin, generatorjev, strojne in elektro opreme, ki se lahko testirajo le tako, da se jih začasno priključi na omrežje, po v naprej določenem tehničnem protokolu, kjer se pri različnih pretokih in padcih vode preizkušajo najrazličnejši parametri od temperatur ležajev, generatorjev, turbin, tehnološke in elektro zaščit ipd. Taka testiranja povzročajo nezanesljivo obratovanje, ker prihaja do pogostih planiranih, kot tudi neplaniranih, izpadov agregatov, spreminjanja moči (od 0 do tehničnega maksimuma) ipd. Z ozirom na to, da morajo biti agregati priključeni na omrežje, in ker mora biti proizvodnja električne energije vsak trenutek uravnotežena s porabo, je moral HSE z drugimi proizvodnimi enotami ves čas slediti nepredvidljivim dogajanjem agregatov v času funkcionalnih testiranj in izvajati korekcije ter izravnavo načrtovanega voznega reda. Takšne nepredvidljive energije se ne more plasirati na trg, niti ni načrtovana v voznih redih. V nekaterih evropskih državah je potrebno za izvedbo funkcionalnih in zagonskih preizkusov elektrarn celo plačati. Tudi Danska npr. plačuje sosednjim državam za regulacijo iz vetrnih elektrarn pridobljene električne energije.

HSE, ki je bil v času funkcionalnih in zagonskih preizkusov HE Boštanj nosilec koncesije in hkrati lastnik HE, izravnave proizvodnje električne energije v času funkcionalnih preizkusov HE Boštanja tako ni mogel zaračunati nikomur, saj jo je kompenziral kar sam. Vrednost take električne energije, ki je nenačrtovana in nezanesljiva je zanemarljiva.

Brez ustreznega tehničnega znanja je težko razumeti delovanje elektroenergetskega sistema, ki se uravnava s pomočjo primarne, sekundarne in terciarne regulacije. Po našem prepričanju je Računsko sodišče napačno enačilo obdobje obratovanja elektrarne s funkcionalnimi in zagonskimi preizkusi od poskusnega obratovanja elektrarne. **Vsaka elektrarna ima namreč pred rednim obratovanjem obdobje poskusnega obratovanja, katerega predpogoj so izvedeni funkcionalni in zagonski preizkusi. V HSE smo za celotno obdobje poskusnega obratovanja plačevali vse predpisane dajatve (HE Boštanj je v poskusnem obratovanju od 5.6.2006, HE Blanca pa od 3.12.2009), revizijsko poročilo pa se nanaša le na obdobje funkcionalnih in zagonskih preizkusov (1.1.2006 do 5.6.2006).**

HSE vodnega povračila za rabo vode na spodnji Savi v letu 2006 v skladu z določbami Zakona o vodah (ZV-1) ni bilo potrebno plačevati, saj zakon v tretjem odstavku 124. člena določa, da obveznosti plačila vodnega povračila v primerih, kadar je za izvajanje vodne pravice potreben poseg v prostor, nastopi šele z dnem izdaje uporabnega dovoljenja.

HSE bo skladno z zahtevami Računskega sodišča pripravil ustrezno odzivno poročilo.

V zvezi z omenjeno problematiko je potrebno izpostaviti tudi dejstvo, da so družbe skupine HSE (kot tudi vse ostale družbe, ki proizvajajo električno energijo) obremenjene s precejšnjimi dajatvami. Hidro-proizvodne družbe skupine HSE so npr. v letu 2009 plačale več kot 27 milijonov € koncesijskih dajatev in vodnih povračil. Vse dajatve, s katerimi je obremenjena proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov, zmanjšujejo konkurenčnost izrabe obnovljivih virov.

Služba komuniciranja HSE